

Marina Karella

«Born with a pencil in hand»

Μαρίνα Καρέλλα: «Γεννήθηκα έχοντας στο χέρι ένα μολύβι»

WORDS BY: EIRINI BELLA

Born into a family of industrialists, she married Prince Michael of Greece at the age of 25, at a time when it was not accepted for a commoner to be bound in marriage with blue blood. But Marina Karella has paved her own path: within her family, by raising two adored children with her husband by her side, as well as in her adventurous wandering in the world of Art that led to her becoming an internationally renowned artist. «Yes, love always prevails... as Einstein said, one thing he realized in his life was, that the greatest force, more powerful than the division of the atom, is love» she confesses in her interview.

Love is also the driving force in her artistic work. «Art is all I know to do, since I was young. Only then do I feel completely free. Struggling with the material and the journey you make when you start a project, gives you the feeling that everything is possible» she says.

However, Marina Karella and her husband do have another quest: a world without child abuse. To this end, they founded charity organization «ELISA» aiming to realize their vision.

In 1965, you married Prince Michael of Greece, in a wedding that seemed out of a fairy tale. You enjoyed a diverse artistic journey that dealt with various forms of art, such as painting, sculpture, and scenography. You lived a cosmopolitan life interwoven with meeting important legends of art. Which memories do you carry along?

When you just let your life flow, everything seems natural to you. You follow your marked path, always bearing, whether consciously or subconsciously, your goals in mind. One thing that cannot be overlooked, is love. When love is around, you can let yourself move forward with your eyes closed!

Γεννημένη σε οικογένεια βιομηχάνων, παντρεύτηκε σε ηλικία 25 ετών τον Πρίγκιπα Μιχαήλ της Ελλάδας σε μια εποχή που δεν ήταν σύνηθες μια κοινή θνητή να δεθεί με τα δεσμά του γάμου με ένα γαλαζοαίματο. Η Μαρίνα Καρέλλα όμως χάραξε το δικό της δρόμο, τόσο μέσα στην οικογένεια της, έχοντας στο πλευρό της τον σύζυγό της και μεγαλώνοντας δυο λατρεμένα παιδιά, όσο και στην περιπετειώδη περιπλάνησή της στην Τέχνη που την κατέστησε σε μια διεθνώς καταξιωμένη εικαστικό. «Ναι, η αγάπη τα πάντα νικά... Και όπως έλεγε ο Αϊνστάιν, ένα πράγμα κατάλαβε στη ζωή του, ότι η μεγαλύτερη δύναμη, πολύ πιο ισχυρή από τη διάσπαση του ατόμου, είναι η αγάπη» εκμυστηρεύεται στη συνέντευξή της.

Η ίδια αγάπη είναι η κινητοποιός δύναμη και στο καλλιτεχνικό της έργο. «Από μικρή αυτό ξέρω να κάνω. Έτσι μόνο αισθάνομαι απόλυτη ελευθερία. Η πάλη με το υλικό και το ταξίδι που κάνεις, όταν αρχίζεις ένα έργο, σου δίνει την αίσθηση ότι όλα είναι δυνατά» αναφέρει.

Η Μαρίνα Καρέλλα ωστόσο και ο σύζυγός της έχουν κι ένα άλλο όραμα, μια ζωή χωρίς κακοποίηση για τα παιδιά. Ένα όραμα για το οποίο παλεύουν με το σωματείο «ELIZA», το οποίο έχουν ιδρύσει.

Μια ζωή γεμάτη... Ένας γάμος σαν παραμύθι, το 1965, με τον Πρίγκιπα Μιχαήλ της Ελλάδας, ένα μεγάλο ταξίδι στην Τέχνη αγγίζοντας διάφορες πτυχές της, όπως τη ζωγραφική, τη γλυπτική, την σκηνογραφία. Κοσμοπολίτισσα, έχοντας γνωρίσει ανθρώπους σταθμούς της Τέχνης... Από όλη αυτή τη διαδρομή, τι κρατάτε;

Όταν ζεις τη ζωή σου, σου φαίνονται όλα φυσικά. Η ζωή σου ρέει, όπως είναι χαραγμένος ο δρόμος σου, έχοντας πάντα κατά νου τους στόχους σου, συνειδητά ή υποσυνείδητα. Ένα πράγμα που δεν παραβλέπεται πότε είναι η αγάπη. Και όταν την έχεις γύρω σου προχωράς με τα μάτια κλειστά!

«Dana», Watercolour on paper

«Art is all I know to do, since I was young. Only then do I feel completely free».

«Le petit cheval rouge», Oil on canvas, 210x166cm, 2011

I was born into a family of Industrialists, and grew up always holding a pencil, smudging the walls of our house.

While working, I understood the true value of work. I realized this is the way doors open; this is also the way you make acquaintances, which enrich your life. The experiences you accumulate, your journeys, replenish your thinking, and take you a step further down the road.

Let's start from the beginning! You decided to start painting as a teenager. How important was having someone like renowned painter Giannis Tsarouchis as your teacher at the age of fifteen?

Giannis Tsarouchis helped me conceive what artistic freedom really means. Through him, I saw a world I had never even dreamed of! Three times a week, I used to go to Evzonon Street, where Giannis Tsarouchis lived, and I entered into a magical world. There was loud music; Greek, Brazilian, opera...

Tsarouchis' home was full of handsome boys, one better looking than the other. I was dazzled... I was just 15 years old. One boy would do ballet pirouettes in one corner, while another would dance zeibekiko (greek traditional dance) in the other! I remember, Tsarouchis, always on a philosophical mood, smiling due to my enthusiasm while masterfully cooking his signature peas.

This was the time when I had the deepest, most intelligent, philosophical conversations in my life: next to Tsarouchis, in his studio, or just walking with him on the street. He would search for a rag, then he would have the ability to magically transform it into an extraordinary costume!

Later, great actor Dimitris Horn pushed you into scenography. How much of a blessing is it for a young

Γεννήθηκα από μία οικογένεια Βιομηχάνων, έχοντας στο χέρι ένα μολύβι, μουτζουρώνοντας τους τοίχους του σπιτιού μας. Δουλεύοντας κατάλαβα την αξία της δουλειάς. Κατάλαβα ότι έτσι ανοίγονται οι πόρτες για σημαντικές γνωριμίες, που σου εμπλουτίζουν τη ζωή. Οι εμπειρίες, τα ταξίδια σου, σου αναπληρώνουν τη σκέψη, σε πάνε ένα βήμα πιο μακριά.

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Αποφασίσατε να ασχοληθείτε με τη ζωγραφική ακόμη έφηβη. Τι σημαίνει να είσαι δεκαπέντε χρονών και να έχεις δάσκαλο τον Γιάννη Τσαρούχη;

Με τον Γιάννη Τσαρούχη κατάλαβα τι θα πει καλλιτεχνική ελευθερία.

«The struggle with the material and the journey you embark on when you start a project, gives you the sense that everything is possible».

person to collaborate, at the beginning of her journey, with such superstars of the arts?

Horn taught me my first big lesson in life. He had come over, to visit my parents. I was 19 years old. He saw my drawings on the wall and on the spot suggested that I make the costumes for «Thomas the Two-Sided», the theatrical play he was involved in.

In horror, I replied that I don't yet possess the experience to undertake such an important project. He said to me: «Listen to me, my Marina, if you do not take the opportunities that appear in your life and instead, you wait until you become perfect, you will not manage to get anywhere!»

Of course, I took the opportunity and I loved Takis Horn! We did many projects together. An essential collaboration, full of sun, dazzling light, constant laughter as well as theatrical tears.

Greece, Paris, New York... Turning points in your life but also in your Art. If you were asked to name one person who played an important role in your work and influenced your way of thinking in each of these cities, who would you mention?

We lived in Paris, we lived in New York. Two very important stations in my life!

I had met Alexandros Iolas in Athens, a man with courageous ideas and a deep knowledge of art. He would always offer opportunities to young people. He showed trust in me and organized my first exhibition in Paris.

At the same period in time, an ingenious couple with ideas and artistic courage became our friends: Niki de Saint Phalle and Jean Tinguely. They presented a new approach to the artist's creativity and life.

For an artist coming from a scenography background like myself, these were truly important steps.

Untitled,
Oil on canvas,
82x66 cm 2016

«Remember ths world you're watching»,
Oil on canvas, 95x120 cm, 2009

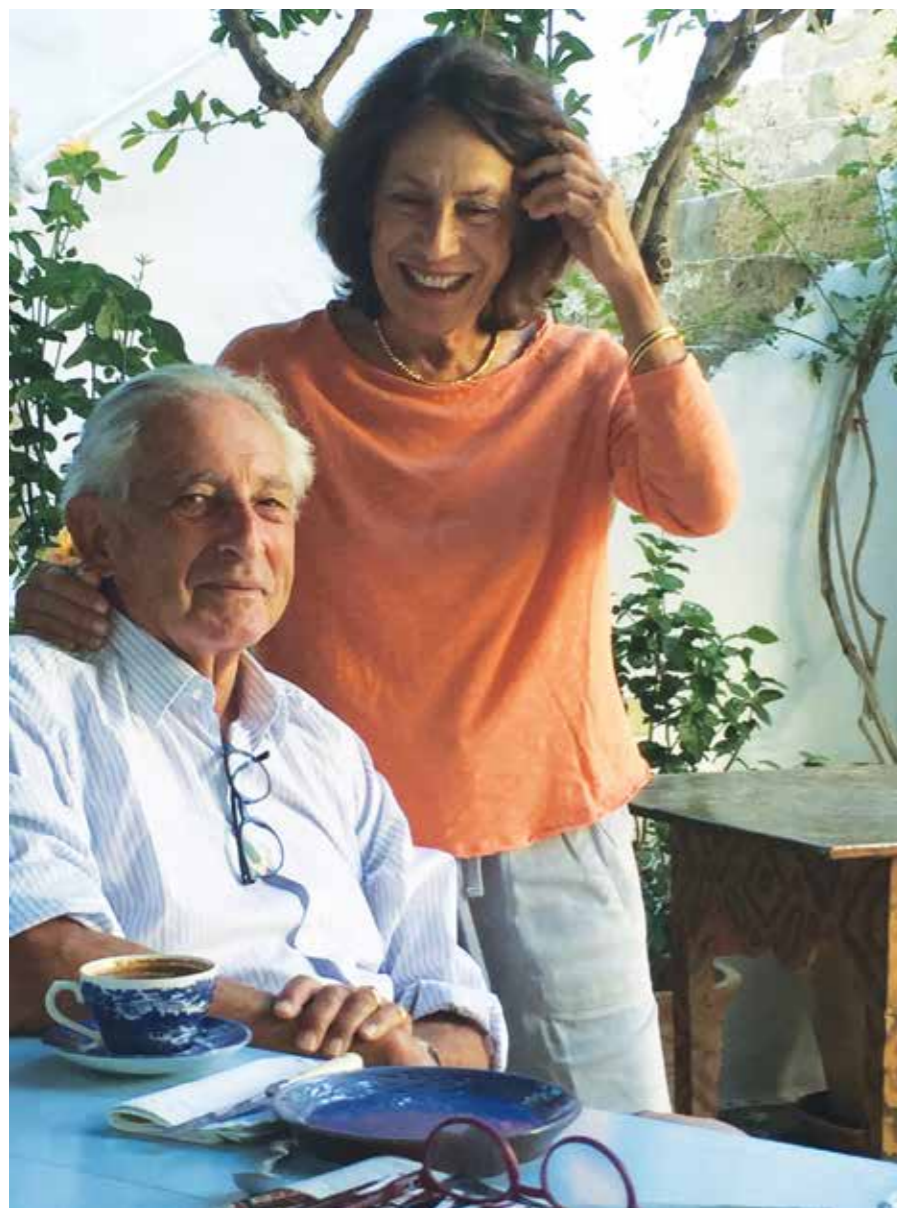
Είδα έναν κόσμο που ούτε καν είχα ονειρευτεί! Τρεις φορές την εβδομάδα πήγαινα στην οδό Ευζώνων, όπου ζούσε ο Γιάννης Τσαρούχης, όπου έμπαινα στο παραμύθι. Μουσική στη διαπασών, ελληνική, βραζιλιάνικη, όπερα...

Αγόρια, το ένα πιο ωραίο από το άλλο. Έμενα έκθαμβη... Βεβαίως ήμουν 15 ετών. Κάποια να κάνουν πιρουέτες μπαλέτου σε μία γωνία και κάποια άλλα, ζειμπέκικο στην άλλη! Ο Τσαρούχης φιλοσοφημένος, με ένα σοφό μειδίαμα μπροστά στον ενθουσιασμό μου, μαγείρευε με μαεστρία τα αιώνια μπιζέλια του. Τις πιο βαθιές έξυπνες φιλοσοφημένες κουβέντες, που άκουσα τότε στη ζωή μου, ήταν σε αυτό το στούντιο ή περπατώντας μαζί του στο

δρόμο, πηγαίνοντας να βρούμε κανένα κουρέλι, να το μετατρέψει ο μάγος σε μαγική ενδυμασία!

Μετάπειτα ο Δημήτρης Χορν σας ώθησε στη σκηνογραφία. Είναι ευλογία στην αρχή της διαδρομής του ένας νέος να συνεργάζεται με αυτά τα «Ιερά Τέρατα της Τέχνης»;

Ο Χορν μου έδωσε το πρώτο μεγάλο μάθημα στη ζωή μου. Ήρθε να επισκεφτεί τους γονείς μου. Ήμουν τότε 19 ετών. Είδε στον τοίχο τα σχέδιά μου και μου πρότεινε εκείνη τη στιγμή να κάνω τα κουστούμια για το «Θωμάς ο δίψυχος». Του απάντησα τρομαγμένη ότι ακόμα δεν έχω την εμπειρία να αναλάβω κάτι τέτοιο.

With her husband, Prince Michael of Greece and Denmark.

«When love is around, you can let yourself move forward with your eyes closed».

Why do you paint? What is it that comes out of Marina Karella herself and is finally depicted on the canvas? Her thoughts? Her feelings? Poems she may have read? What does Art really mean to you?

The only answer to this question I can come up with is that this is what I have known to do since I was a child; and that is the only way I can feel completely free. The struggle with the material and the journey you embark on when you start a project, gives you the sense that everything is possible.

Και εκείνος μου είπε: «Άκου να σου πω, Μαρίνα μου, αν δεν παίρνεις τις ευκαιρίες στη ζωή σου και περιμένεις να γίνεις τέλεια, δε θα πας πουθενά».

Βεβαίως άδραξα την ευκαιρία και λάτρεψα τον Τάκη Χορν. Κάναμε πολλά έργα μαζί. Μία συνεργασία ουσιαστική, με ήλιο, εκθαμβωτικό φως, γέλιο συνεχές και βεβαίως θεατρικά δάκρυα.

Ελλάδα, Παρίσι, Νέα Υόρκη... Σταθμοί στη ζωή σας αλλά και για την Τέχνη σας. Αν σας ζητούσαν για κάθε μια από αυτές τις πόλεις να αναφέρετε έναν άνθρωπο που έπαιξε σημαντικό ρόλο στο έργο σας αλλά και στον τρόπο σκέψης σας, ποιους θα αναφέρατε;

Ζήσαμε στο Παρίσι, ζήσαμε στη Νέα Υόρκη. Δύο πολύ σημαντικοί σταθμοί!

Είχα γνωρίσει στην Αθήνα τον Αλέξανδρο Ιόλα, έναν άνθρωπο με βαθιά γνώση της τέχνης και θαρραλέες ιδέες. Έδινε πάντα ευκαιρίες στους νέους. Με εμπιστεύτηκε και μου έκανε την πρώτη μου έκθεση στο Παρίσι.

Την ίδια εποχή ένα ευρηματικό ζεύγος με ιδέες και τόλμη έγιναν φίλοι μας: η Niki de Saint Phalle και ο Jean Tinguely, μια καινούργια αντιμετώπιση της δημιουργικότητας και της ζωής του καλλιτέχνη. Όλα τόσο σημαντικά βήματα για μένα, που ερχόμουν από σκηνογραφικό παρελθόν.

Γιατί ζωγραφίζετε; Τι είναι αυτό που βγαίνει από την ίδια την Μαρίνα Καρέλλα τελικά στον καμβά; Οι σκέψεις της; Τα αισθήματα της; Ποιήματα που ίσως έχει διαβάσει; Τι σημαίνει για εσάς Τέχνη;

Το μόνο που μπορώ να σας απαντήσω σε αυτή την ερώτηση είναι ότι από μικρή αυτό ξέρω να κάνω και ότι έτσι μόνο αισθάνομαι απόλυτη ελευθερία. Η πάλη με το υλικό και το ταξίδι που κάνεις, όταν αρχίζεις ένα έργο, σου δίνει την αίσθηση ότι όλα είναι δυνατά.

«Lumière d' Horizon», Oil on canvas, 97x195 cm, 2008

«3 enfants dans un jardin», Oil on canvas, 98x144 cm, 2010

You married a member of the Greek royal family in 1965. Your husband then relinquished his rights to the throne for your sake. In spite you were coming from an affluent family of industrialists, at that time, intermarriage was considered a big problem. But your marriage led to a shared journey of many years, 2 beautiful daughters and a great artistic career. So, is it true that love always prevails at the end? What was your experience from all this time?

Naturally, at the time we got married, the mentality was not the same as today. At 1965, marrying a commoner as a member of the Royal Family was indeed an issue, but it has become commonplace today. We, however, led our lives freely, along with our two beloved children. And since you asked me, I will say it again: Yes, love always prevails! As Einstein said, one thing he realized in his life was that the greatest force, far more powerful than power exerted by the division of the atom, is love.

Mrs. Karella, you and your husband have left your mark on the human rights arena, as you have founded «ELIZA», a foundation against child abuse. How did «ELIZA» come about, what is its mission and what is your vision?

I must first tell you that despite the difficulty that exists when one attempts connecting harsh reality with art, I believe that the «eye» of the artist, when free, penetrates ever so deeper into the subconscious and matches artistic vision with the vision of a child, who also needs to be free and to dream of a world without abuse, this earthly hell.

Finding this parallel quest and being driven by Eliza's tragic death, my husband and I began to envision a life without abuse and therefore, along with some good friends, we founded «ELIZA».

Παντρευθήκατε ένα μέλος της βασιλικής οικογένειας της Ελλάδας, το 1965, και ο σύζυγός σας παραιτήθηκε τότε από τα δικαιώματα του στο θρόνο για χάρη σας. Παρόλο που προερχόσασταν από μία γνωστή και εύπορη οικογένεια βιομηχάνων, την εποχή εκείνη ο γάμος μεταξύ μη γαλαζοαίματων ήταν μεγάλο πρόβλημα. Όμως ο γάμος σας κατέληξε σε μία κοινή πορεία πολλών ετών, με 2 όμορφες κόρες και ένα σπουδαίο έργο. Τελικά ο έρωτας όλα τα νικά; Και ποια ήταν η εμπειρία σας από όλη αυτή την περίοδο?

Βέβαια, όταν παντρευθήκαμε, η νοοτροπία δεν ήταν η ίδια με σήμερα. Το να παντρευτεί μέλος της Βασιλικής οικογένειας μια «κοινή θνητή» ήταν ένα θέμα, το οποίο σήμερα έχει μετατραπεί ως κάτι σύνηθες. Εμείς, όμως, κάναμε την πορεία μας ελεύθερα με τα δυο λατρεμένα παιδιά μας.

Και όπως με ρωτήσατε κι εσείς, θα σας ξαναπώ και πάλι: Ναι, η αγάπη τα πάντα νικά... Και όπως έλεγε ο Αϊνστάιν, ένα πράγμα κατάλαβε στη ζωή του, ότι η μεγαλύτερη δύναμη, πολύ πιο ισχυρή από τη διάσπαση του ατόμου, είναι η αγάπη.

Κυρία Καρέλλα, έχετε αφήσει εσείς και ο σύζυγός σας, το αποτύπωμά σας και στον στίβο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς έχετε ιδρύσει το Σωματείο «ΕΛΙΖΑ» κατά της κακοποίησης των παιδιών. Πώς προέκυψε η ίδρυση του «ΕΛΙΖΑ», ποια είναι η αποστολή του και ποιο το όραμά σας;

Θα πρέπει πρώτα να σας πω ότι παρ' όλη τη δυσκολία να συναφθεί η τέχνη με τη σκληρή πραγματικότητα, πιστεύω ότι το «μάτι» του καλλιτέχνη, όταν είναι ελεύθερο, εισχωρεί όλο και πιο βαθιά στο υποσυνείδητο και παντρεύει το όραμά του με το όραμα του παιδιού, που θέλει και αυτό να είναι ελεύθερο και να

«ELIZA» foundation, driven by Marina Karella and her husband Prince Michael, was founded in 2008 and has done a very serious job in the field of abuse prevention. Its purpose is to protect and promote the rights of children who have suffered, or are at risk of being abused or neglected. The turning point that led to founding the organization was the violent death of Eliza, a six-year-old girl in New York, by the hands of her own mother. Failing to protect her, was the result of bureaucracy and lack of protection by the judiciary system.

Το σωματείο «ΕΛΙΖΑ», με κινητήρια δύναμη τη Μαρίνα Καρέλλα και το σύζυγό της Πρίγκιπα Μιχαήλ, ιδρύθηκε το 2008 και έχει κάνει σοβαρότατο έργο στον τομέα της πρόληψης της κακοποίησης. Σκοπός του είναι να προστατεύει και να προάγει τα δικαιώματα των παιδιών που έχουν υποστεί, είτε κινδυνεύουν να υποστούν κακοποίηση ή παραμέληση. Αφτηρία για την ίδρυσή του υπήρξε ο βίαιος θάνατος στη Νέα Υόρκη ενός εξάχρονου κοριτσιού, της Ελίζας, από την ίδια του τη μητέρα, εξαιτίας της γραφειοκρατίας και της απουσίας προστασίας από το δικαστικό σύστημα και τους δημόσιους λειτουργούς του.

In our country, as was shown by the Greek «me too» movement, abuse of both children and women was a taboo for many years. We had recent revelations of sexual abuse and harassment by female athletes as well as actresses and actors in the fields of sports and entertainment. Do you think that this movement will be short-lived, or is there any real hope that at some point it will be possible to put an end to all this?

In Greece, and perhaps other European countries, some forms of abuse, and especially sexual abuse, were «traditionally»

placed in a «cycle of silence». So I would say that this is not just a taboo subject, in the sense of social prejudice, but a traditional attitude of an entire society.

Of course, I believe that there is hope that all this can be stopped. This is exactly what «ELIZA» works for and even more, it aims to prevent this behavior and to quickly make it both recognizable as well as treatable. Today, perhaps more than at any other time, the State is ready to face the problem and to mobilize together with us and all those who fight so that children will have the childhood they deserve.

«The «eye» of the artist can penetrate into the subconscious of the child, who needs to be free and dream of a world without abuse».

ονειρεύεται χωρίς τη γήινη κόλαση, την κακοποίηση.

Βρίσκοντας αυτόν τον παραλληλισμό και ωθούμενη από το άγριο συμβάν του θανάτου της Ελίζας, αρχίσαμε ο σύζυγός μου κι εγώ να οραματιζόμαστε μια ζωή χωρίς κακοποίηση και ιδρύσαμε μαζί με καλούς φίλους το «ΕΛΙΖΑ».

Στη χώρα μας, η κακοποίηση για πολλά χρόνια παρέμενε ένα θέμα ταμπού. Τόσο για τα παιδιά αλλά και για τις γυναίκες, όπως έδειξε το ελληνικό «me too», με τις αποκαλύψεις γυναικών στον αθλητικό χώρο αλλά και στο χώρο του θεάματος που έπεσαν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης.

Πιστεύετε ότι αυτό το κίνημα είναι παροδικό ή υπάρχει πραγματική ελπίδα κάποια στιγμή να μπορέσει να μπει φραγμός σε όλα αυτά ;

Η Ελλάδα, όπως ίσως και κάποιες άλλες χώρες της Ευρώπης, ορισμένες μορφές κακοποίησης, και κυρίως τη σεξουαλική κακοποίηση, την εντάσσουν «παραδοσιακά» σε έναν «κύκλο σιωπής». Θα έλεγα λοιπόν ότι δεν πρόκειται απλώς για θέμα ταμπού, με την έννοια της κοινωνικής προκατάληψης, αλλά παραδοσιακή στάση μίας ολόκληρης κοινωνίας.

Βεβαίως και πιστεύω ότι υπάρχει ελπίδα να μπει φραγμός σε όλα αυτά. Για αυτό ακριβώς εργάζεται το «ΕΛΙΖΑ» αλλά και ακόμη περισσότερο, για να προληφθεί αυτή η συμπεριφορά και να γίνεται γρήγορα αναγνωρίσιμη και αντιμετωπίσιμη.

Σήμερα, ίσως περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη στιγμή, η Πολιτεία είναι έτοιμη να δει το πρόβλημα και να κινητοποιηθεί μαζί με εμάς και με όλους όσοι αγωνίζονται ώστε τα παιδιά να έχουν την παιδική ηλικία που τους αξίζει.